

Miljödepartementet

Stockholm
2021-11-05

Ert dnr
M2021/01219

Vårt dnr
2021/108

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51 Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Näringslivets Regelnämnd NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

NNR har givet det mycket omfattande betänkandet på närmare 1000 sidor inte tagit ställning till samtliga förslag och bedömningar utan lämnar nedan sina synpunkter på vissa väsentliga brister som NNR uppmärksammat avseende utredningens arbete och konsekvensutredning samt beträffande den överimplementering som föreslås.

Konsekvensutredningen och utredningens arbete

NNR ställer sig kritiskt till att en så omfattande utredning presenterar långtgående bedömningar och förslag utan att en grundlig konsekvensutredning gjorts av dessa. Enligt NNR kommer förslaget att medföra stora konsekvenser för flera näringar inklusive jord- och skogsbruk. NNR finner det anmärkningsvärt att dessa redogjorts för på ett mycket bristfälligt sätt eller utelämnats i konsekvensutredningen.

Det gäller exempelvis konsekvenserna av det förslag till överimplementering som lämnas och som beskrivs nedan och den föreskriftsrätt som regeringen föreslås få för beslut av nya generella föreskrifter, för att möjliggöra ”adaptiv artförvaltning”. Andra exempel är de kraftigt förhöjda kunskapskrav som utredningen anser att den enskilde måste besitta, vid pågående markanvändning, och som i princip måste vara på samma nivå som de specifika miljöbedömningar som krävs vid tillståndsprövningar kring verksamheter eller åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Vidare det högst orealistiska förslag till målsättning i 8 kap. 1 § miljöbalken som lämnas om att ”bevara biologisk mångfald så att förändringar bland arterna sker i ett naturligt tempo som inte hotas av mänsklig verksamhet samt att bidra till att alla naturligt förekommande arter ska bevaras i livskraftiga populationer”.

I betänkandets kapitel 11.3.2, Skyddet av arter i miljöbalken, anges att ”den föreslagna utformningen av 8 kap. miljöbalken ska i ljuset av miljöbalkens portalparagraf och målet om en hållbar utveckling.” Vi finner, utifrån de skrivelser och bedömningar som presenteras av utredningen i betänkandet samt även i dess konsekvensutredning, att det förefaller som om utredningen framförallt lägger in miljö i sitt förhållningssätt till hållbar utveckling och om en verksamhet är hållbar. De övriga parametrarna för hållbarhet som sociala och ekonomiska anser NNR analyseras bristfälligt och tas inte med på erforderligt sätt i analyserna och bedömningarna.

När det gäller analys och övervägande av alternativa lösningar för ett effektivt artskydd hänvisar NNR till det förslag som lämnats av LRF. Enligt NNR är det viktigt att även näringslivets förslag till alternativa lösningar noggrant analyseras och övervägs.

Enligt uppgift från en utav NNRs medlemmar har den expertgrupp som knutits till utredningen inte givits tillräcklig tid för att analysera och reflektera över de olika förslagen. Tillräcklig transparens och delaktighet för berörda branschföreträdare, som NNR anser är en viktig demokratisk förutsättning, har heller inte getts under utredningens arbete vilket hade kunnat ge ökad kunskap och insikt hos utredningen beträffande berörda verksamheter och deras villkor och verklighet.

Överimplementering av EUs fågeldirektiv

NNR vill uppmärksamma att utredningens slutsatser och förslag beträffande skyddet för alla vilda fåglar i det svenska regelverket och den gränsdragning som görs för avsiktligt störande av fåglar, innebär en svensk överimplementering av EUs fågeldirektiv.

Överimplementeringen kommer att få mycket långtgående konsekvenser för inte bara t ex jord- och skogsbruk utan även för gemene man, vilket inte har analyserats i konsekvensutredningen. Med de slutsatser och förslag som läggs omöjliggörs t ex skogsavverkning och tidig vallskörd hotas. Det får också stora konsekvenser för gemene man genom att vanliga inslag i vardagen, som t ex att ropa in sina barn kan bli förbjudet.

Enligt NNR borde utredningen i sin analys och övervägningar kring gränsdragning för var miniminivån ligger istället ha utgått från generaladvokat Kokotts förslag till svar på Mark – och miljödomstolens i Vänersborg begäran om förhandsavgörande från EU-domstolen. EU-domstolen lämnar i sitt utlåtande endast en kort kommentar kring fågeldirektivets minimikrav om att det är tillåtet för medlemsstaterna att ha ett strängare skydd för alla vilda fåglar inom EUs territorium. Gränsdragningen för var miniminivån ligger finner man istället i generaladvokat Kokotts förslag till förhandsavgörande.

NNRs och dess medlemmars erfarenheter är att Sverige ofta går utöver vad som krävs enligt miniminivån i EU-direktiv eller gör strängare tolkningar av EU-förordningar. NNR har år 2019 samlat in och sammanställt 13 förslag på överimplementering och ineffektiv tillämpning av EU-lagstiftning från sina medlemmar. Exempelen bekräftar den problembild som NNR och även andra aktörer beskrivit. De visar att den svenska överimplementeringen och tillämpningen medför negativa effekter för såväl små som stora svenska företag. Både generellt och inom en rad olika områden t ex skog och jordbruk.

NNR anser att det är av stor betydelse att genomförande av EU-direktiv sker på ett likartat sätt i de olika medlemsstaterna och att tillämpningen av EU-lagstiftningen är enhetlig för att inte skapa kostnader och konkurrenssnedvridningar. Överimplementering bör därför undvikas och utgångspunkten för genomförandet bör vara miniminivån i EU-lagstiftningen.

NNR hänvisar i denna del även till riksdagens tillkännagivande till regeringen ”EU-direktiv bör inte försämra företagens konkurrenskraft (NU7)”. I detta anges bl a att ”Riksdagen anser att de svenska företagens konkurrenskraft ska skyddas.” Riksdagen uppmanar därför regeringen ”att den bör arbeta för att EU-direktiv genomförs i svensk lagstiftning på ett sätt som inte försämrar företagens konkurrenskraft. En utgångspunkt bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i den nationella lagstiftningen. När det finns anledning att överskrida miniminivån bör effekterna för företag redovisas tydligt.”

Med anledning av ovanstående brister anser NNR att förslaget inte kan utgöra underlag för beslut.

NNR hänvisar utöver ovanstående även till de synpunkter som framförts i NNRs medlem LRFs remissvar.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Christina Fors